

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
PBL-ingenjör
Karolina Gottberg

Justerat
Omedelbart

Nr 101

Räntestöd och landskapsborgen för hyresbostäder 30 år
ÅLR 2023/3061

Beslut

Landskapsregeringen beslöt med stöd av 15 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion, att bevilja sökande räntestöd på ett banklån om högst 70 % av totala projektkostnaden (preliminärt ca. 490 000 euro) för nybyggnation av radhus med fem hyreslägenheter med en sammanlagd bostadsyta på 350 m² på fastigheten Matildedal 3:48 i Frebbenby, Hammarland. Räntestödet beviljas för högst 30 år räknat från lånets första lyftdatum.

Vidare beslöt landskapsregeringen att bevilja sökande en landskapsborgen om 189 000 euro, 27 % av den beräknade totala projektkostnaden, för ovanstående projekt. Landskapsborgen beviljas för högst 20 år räknat från lånets lyftdatum.

För beviljande av landskapsborgen uppställs en avgift om 0,70 procent av borgensbeloppet.

Borgensbeloppet fastställs och faktureras efter att sökande inkommit med skuldebrev och att ett elektroniskt pantbrev på hela borgensbeloppet med landskapsregeringen som mottagare har skrivits in i lagfarts- och inteckningsregistret på fastighet Matildedal 3:48 i Frebbenby, Hammarland.

Lägenheterna ska förses med lägenhetsvis mätning av tappvarmvatten och tappkallvatten. De lägenhetsspecifika vattenmätarna ska vara fjärravläsbara. Därutöver ska de övriga byggbestämmelserna i Ålands byggbestämmelsesamling som var i kraft då bygglovet gavs följas.

Villkor

Hyresbostadshuset får inte byggas i strid med de handlingar som lämnats till landskapsregeringen om inte ändringarna godkänts av landskapsregeringen. Så länge räntestöd utgår eller hyresbostadslånet inte återbetalats, ska bostaden användas som hyresbostad. Den högsta medelhyresnivån per kvadrat för hela lägenhetsytan (350m²) får under år 2023 maximalt uppgå till 12,50 euro/m². Avtal om indexjustering av hyran är tillåtet och behöver inte godkännas av landskapsregeringen. I hyresavtalet får hyreshöjningen högst uppgå till förändringen i konsumentprisindex för Åland för ett kalenderår. Som indexmånad ska alltid samma månad användas. Om stödtagaren önskar höja hyran utöver indexförändringen ska en motiverad ansökan om detta inlämnas till landskapsregeringen som beslutar om en eventuell höjning. Utöver kvadratmeterhyran får bostadens ägare tillämpa enhetskostnader för vatten, el och avfall vilket beaktas då den första hyran fastställs.

Motivering

Landskapsregeringen har granskat de inkomna handlingarna. Utifrån inlämnat material kan landskapsregeringen konstatera att ansökan uppfyller de allmänna kraven i landskapslag (1999:40) om bostadsproduktion och gällande stödvillkor; Räntestöd för produktion av hyresbostäder (bilaga 1 I122E63) och landskapsborgen för bostadslån (bilaga 2 I122E63).

Landskapsregeringen utgår ifrån att eventuell leverantör samt underleverantörers arbetskraft omfattas av kollektivavtal, i syfte att säkerställa goda löne- och anställningsvillkor.

Bakgrund

Landskapsregeringen har i beslut taget 17.8.2023 med brevnnummer 171 I1 (ärendenummer ÅLR 2023/3061) reserverat medel för beviljade av räntestöd och landskapsborgen för ett lån om högst 495 000 euro för att upprätta hyreshus på fastigheten Matildedal 3:48 i Frebbenby, Hammarland.

Enligt beslutet ska en slutlig finansieringsplan (offert från bank) samt slutlig likviditetsplan redovisas, samt i det fall värmeåtervinning på ventilationen inte installeras ska en redovisning av en kompletterande miljövänlig energiåtgärd inlämnas. Stödmottagaren har den 25.10.2023 lämnat in alla begärda handlingar.

Bilagor

Bilaga 1 I123E78: Räntestöd för bostadsproduktion, senast reviderad 16.10.2018

Bilaga 2 I123E78: Landskapsborgen för bostadslån, senast reviderad 8.7.2019

Bilaga 3 I123E78 Anvisningar för rättelseyrkande

Infrastrukturavdelningen, allmänna byrån
PB 1060
22111 MARIEHAMN

RÄNTESTÖD FÖR PRODUKTION AV HYRESBOSTÄDER

VILLKOR 2018 (gäller från 16.10.2018 tillsvidare)

1. VAD ÄR ETT RÄNTESTÖDSLÅN?

Ett räntestödslån är ett lån som stödtagaren lyfter från ett kreditinstitut (bank, försäkringsbolag eller liknande) och på vilket landskapsregeringen betalar en viss del av räntan som räntestöd. Räntestödet betalas ut till kreditinstitutet eller låntagaren i efterskott eller enligt speciell överenskommelse.

2. VILKA TYPER AV PROJEKT STÖDS

- Ny- och tillbyggnad av hyresbostad
- Reparation (renovering) av hyresbostad (i första hand energisatsningar och tillgänglighetsanpassningar)
- Anskaffning av lokal eller bostad som tidigare inte varit i användning som hyresbostad

3. VEM KAN FÅ RÄNTESTÖD

Stödtagare kan vara fysisk eller juridisk person vars hemort är en kommun på Åland.

Landskapsregeringen beviljar stöd för nybyggnad av hyresbostäder till sådana områden där behovet av nya hyresbostäder är påkallat. Omständigheter vid bedömningen av nybyggnadsbehov är till exempel förekomst av outhyrda hyresbostäder, eventuell bostadskö, miljömässiga och samhällstekniska förhållanden. Om förutsättningarna för erhållande av stöd för byggande inom ett visst geografiskt område kan landskapsregeringens förhandsbesked inhämtas. Vid prioritering mellan ansökningar läggs stor vikt vid bostädernas energieffektivitet, tillgänglighetsaspekter och i vilken fas av planeringsprocessen projektet befinner sig.

4. STÖDETS STORLEK

Det lån som erhåller räntestöd kan högst uppgå till 90 % av lånevärde. Minsta lånesumma som stöds är 20 000 euro.

5. LÅNEVÄRDE

Lånevärde består av kostnader för tomt, byggnader, anslutning till samhällsteknik och sedvanliga byggherrekostnader (inkl. finansieringskostnader under byggtiden och moms). Landskapsregeringen har rätt att bedöma om kostnadsnivån för projektet är skälig och med hänvisning till prisnivån låta bli att bevilja finansiering. Stödtagaren ska kunna redogöra för projektets totalfinansiering och kunna uppvisa en likviditetsplan för den tid som lånet löper.

6. RÄNTESTÖDETS STORLEK

Räntestödets storlek är högst 50 % av den ränta som stödtagaren erlägger till kreditinstitutet, dock så att stödtagaren själv erlägger minst 2,0 %-enheter och så att landskapsregeringens stöd högst kan uppgå till 3,0 %-enheter. Stödtagarens lägsta nivå för den egna räntan kan ändras av landskapsregeringen på ett sådant sätt att relationen till marknadsräntenivån bibehålls på samma nivå som var gällande då lånet tecknades. Stödtagarens bruttoränta ska motsvara den ränta som kreditinstitutet annars skulle tillämpa för motsvarande ändamål och räntan får bindas för högst 12 månader.

Räntestödet utgår under en period om 10 år eller 30 år beroende på stödtagarens val vid ansökningstillfället eller landskapsregeringens beslut. Stödtagaren är skyldig att upplåta de bostäder som erhållit räntestöd som hyresbostäder under 10 år eller 30 år beroende på längden på den räntestödets tid som valdes vid landskapsregeringens beslut.

7. LÅNETID OCH ÖVRIGA VILLKOR RUNT LÅNET

Under låneår 1-5 erläggs räntestöd för högst 100 % av det ursprungliga lånekapitalet, låneår 6-10 högst 90 %, låneår 11-15 högst 80 %, låneår 16-20 högst 70 %, låneår 21-25 högst 60 % och låneår 26-30 högst 50 % av det ursprungliga lånekapitalet.

Lånet ska vara möjligt att säga upp från låntagarens sida vid vilken tidpunkt som helst under lånetiden. Landskapsregeringen har rätt att på eget initiativ ersätta räntestödslånet med ett motsvarande stort bostadslån från landskapsregeringen.

8. UPPHANDLING

Upphandling av byggnads- och installationstekniska entreprenader ska ske genom konkurrensförfarande och i enlighet med de principer som stadgas i landskapslagen (1994:43) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling. Landskapsregeringen kan bevilja undantag från dessa bestämmelser av särskilda skäl. Som särskilda skäl betraktas t.ex. experimentbyggnad där bygget är anslutet till ett forskningsprogram vars resultat kommer att offentliggöras eller projekt där den utbyggda bostadsytan är liten ("självbyggarprojekt"). Självbyggarprojekt är enbart riktade till fysiska personer och samma person eller dennes maka/make kan erhålla finansiering för högst 120 m² under en 3-årsperiod. För självbyggarprojekt utgörs högsta lånevärde av det basvärde (+ ev. tillägg) som används för bestämmandet av lånevärde för ägarbostäder.

9. TEKNISKA REGLER FÖR HYRESBOSTÄDER

Hyresfastighet ska vid ibruktage vara så utrustad att den inte kräver kompletteringsinvesteringar samt följa de föreskrifter och allmänna råd som finns i Landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling (2015:5)

Vid val av konstruktionsmaterial och inredningsmaterial bör speciell vikt läggas vid materialens livscykel sett ur ett hållbarhetsperspektiv. Speciell vikt ska läggas vid att bostädernas samtliga utrymmen och installationer, allmänna utrymmen och gårdsmiljöer har god tillgänglighet för personer med funktionshinder,

Landskapsregeringen fäster speciell vikt vid fastigheternas energieffektivitet. Energiprestanda ska dokumenteras i samband med ansökan.

Fastigheter som använder fossila bränslen för huvudsaklig uppvärmning kan ej beviljas stöd. Varje bostad ska ha värmeåtervinning av frånluften.

Hyresfastigheten ska installeras med en anläggning för egen produktion förnyelsebar flödande energi som motsvarar minst 5 procent av byggnadens specifika energianvändning enligt Ålands byggbestämmelsesamling 9:12.

Till flödande förnyelsebar energi räknas inte fossila bränslen, biomassa eller bränsle med organiskt ursprung.

Anläggningar för produktion av förnyelsebar el ska kopplas upp mot elnätet.

Landskapsregeringen kan göra undantag från detta i det fall detaljplan eller andra liknande omständigheter inte medger installation av en sådan anläggning.

10. HYRAN

Hyressättningen regleras enligt hyreslagen (1999:19) samt 20 § LL om stöd för bostadsproduktion (1999:40). Den första hyran för bostaden fastställs som en kvadratmeterhyra per månad och ska underkastas landskapsregeringen för godkännande. Därefter kan hyran utan ansökningsförfarande höjas en gång per år. Hyreshöjningen får högst uppgå till förändringen i konsumentprisindex för Åland för ett kalenderår. Som indexmånad ska alltid samma månad användas. Om stödtagaren önskar höja hyran utöver indexförändringen ska en motiverad ansökan om detta inlämnas till landskapsregeringen som beslutar om en eventuell höjning. Utöver kvadratmeterhyran får bostadens ägare tillämpa enhetskostnader för t.ex. vatten och el, något som bör beaktas då den första hyran fastställs.

11. STÖDTAGARENS SKYLDIGHETER

Låntagaren ska årligen före utgången av juni månad eller senast inom 90 dagar efter bokslutets fastställande tillstålla landskapsregeringen verksamhetsberättelsen och bokslutet med bilagor.

Landskapsregeringen har rätt att få utredningar över sakförhållanden som är nödvändiga för övervakning av det stöd som landskapsregeringen beviljat.

Vad beträffar användnings- och överlåtelsebegränsningar på byggnader/aktier tillämpas stadgandena i LL om bostadsproduktion (1999:40).

12. FYLLNADSBORGEN

För projekt som erhållit landskapsregeringens räntestöd kan fyllnadsborgen erhållas.

Landskapsregeringens borgen kan utgöra högst:

- 20 % av lånevärdet i Mariehamn (borgensavgift 1,00 %)
- 30 % av lånevärdet i Finström, Hammarland, Jomala och Lemlands kommuner (borgensavgift 0,70 %)
- 40 % av lånevärdet i Eckerö, Geta, Lumparland, Saltvik och Sunds kommuner (borgensavgift 0,35 %)
- 50 % av lånevärdet i Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommuner (ingen borgensavgift)

Borgensförbindelsen tillsammans med kreditinstitutets säkerhet får tillsammans högst utgöra 90 % av lånevärdet.

Se närmare i regler om "Landskapsborgen för bostadslån".

13. TILLÄMPNING

Dessa regler är fastställda med stöd av landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion. För stödbjekt vilka beviljats byggnadslov innan dessa stödregler trädde ikraft tillämpas landskapsregeringens motsvarande stödregler från 20.6.2017 till den del det gäller tekniska krav på bostaden.

Ålands landskapstyrelse den 21.10.1999 (beslut nr Plen 24/11)

- ändrat 11.01.2001

- ändrat 3.5.2001

Ålands landskapsregering

- ändrat 21.6.2007 samt 16.11.2009

- ändrat 20.6.2017 ÅLR 2017/4790

-ändrat 16.10.2018 ÅLR 2017/4790

Landskapsborgen för bostadslån

VILLKOR (gäller från 8.7.2019 tillsvidare)

1. Allmänt

Landskapsregeringen ger med stöd av nedanstående villkor borgen för bostadslån som beviljats sökande av en kreditinrättning som är underkastad offentlig tillsyn. Bostaden ska vara belägen inom landskapet Åland.

2. Borgen för bostadslån till ägarbostäder

Med bostadslån till ägarbostad avses ett lån avsett för nybyggnad eller anskaffning av bostad för eget boende. Borgensvärdet kan högst utgöra 85 % av lånevärde¹ för bostaden. För landskapsregeringens borgen uppbärs en engångsavgift som räknas i procent av borgensåtagandet. Ingen borgensavgift uppbärs av låntagare som erhåller landskapsregeringens räntestöd (gäller huvudsakligen bostadssparlån). Ansökan om borgen handläggs av kreditinstitutet som sänder in en anmälan till landskapsregeringen, Borgensförbindelsen är giltig från den dag då anmälan inkommit till landskapsregeringen under förutsättning att sökande uppfyller kraven i denna stödordning. Landskapsregeringen ska på kreditinstitutets begäran avgöra om krediten kan beviljas borgen.

Beräkningsgrunden för borgensbeloppet och avgiften framgår i tabellen nedan.

Kommun	Högsta borgensprocent	Högsta borgensbelopp	Borgensavgift
Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga, Vårdö	30 %	80.000	0,75 %
Eckerö, Geta, Lumparland, Saltvik, Sund	25 %	66.000	0,90 %
Finström, Hammarland, Jomala, Lemland	20 %	53.000	1,13 %
Mariehamn	15 %	40.000	1,50 %

Vid anskaffning av befintlig bostad får reparationskostnader räknas in i den totala anskaffningskostnaden. Vid byte av bostad får landskapsborgen flyttas till den nya bostaden. Om lånesaldot höjs ska borgensavgiften betalas på det nya lånets och det gamla lånets mellanskillnad.

3. Borgen för bostadslån till hyreshus

Med bostadslån till hyresbostäder avses ett lån avsett för nybyggnad av hyresbostäder. Bostadslånet kan högst utgöra 90 % av godkänt lånevärde. Landskapsborgen beviljas enbart till projekt som erhållit räntestöd från landskapsregeringen.

Kommun	Högsta borgensprocent	Borgensavgift
Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga, Vårdö	50 %	0,00 %
Eckerö, Geta, Lumparland, Saltvik, Sund	40 %	0,35 %
Finström, Hammarland, Jomala, Lemland	30 %	0,70 %
Mariehamn	20 %	1,00 %

¹ Lånevärde = bostadens anskaffningspris enligt köpebrev, av landskapsregeringen godkända reparationskostnader eller av landskapsregeringen godkända produktionskostnader för nybyggd bostad. Kostnader för anskaffning av tomt och anslutningsavgifter för fastighetstekniken får räknas in i lånevärde.

Borgensförbindelsen tillsammans med kreditinstitutets säkerhet får tillsammans högst utgöra 90 % av lånevärdet. På kreditinstitutet åligger att hålla säkerhet för bostadslånet så att även landskapsregeringens borgensåtagande är till fullo säkrat. Landskapsregeringen kan begära in säkerhet för borgensförbindelsen.

4. Landskapsborgens omfattning

Landskapsborgens andel av utestående lånekapital utgör vid varje tidpunkt högst den procentuella andel av lånet som fastställdes vid landskapsborgens beviljande. Återbetalningen av bostadslånet ska ha minst samma prioritet som övriga lån riktade till samma låneobjekt.

Landskapsborgens löper samma tid som det ursprungliga lånet, dock högst 20 år. Om ägarbostad överläts upphör borgensförbindelsen att gälla.

5. Landskapsborgens innehåll

Landskapsregeringen svarar för kreditinstitutets slutliga förluster av bostadslånekapital ända upp till det maximibelopp som stadgas i punkt 2 och 4 när förlusterna beror på gäldenärens insolvens och de medel som inflyter från säkerhetens försäljning inte täcker de obetalda amorteringarna jämte räntor och förseningsräntor på lånet.

6. Kreditinstitutet skyldigheter

För att landskapsborgens ska gälla är kreditinstitutet skyldigt att följa de regler som utfärdats i detta beslut och iakttaga god banksed. Kreditinstitutet är skyldigt att bevaka landskapsregeringens intressen när egendom som utgör säkerhet omsätts i pengar.

Kreditinstitutet är skyldigt att till landskapsregeringen överlämna alla uppgifter om lånet och dess villkor samt eventuella senare ändringar i lånearrangemangen.

Kreditinstitutet uppbär borgensavgiften av låntagaren och erhåller en faktura på beloppet efter det att borgensanmälan inkommit till landskapsregeringen.

7. Utbetalning av ersättning

Landskapsregeringen betalar ersättning till kreditinstitutet när den slutliga förlusten klarlagts efter att säkerheten är såld och gäldenärens och eventuell borgensmans insolvens konstaterats. Om kreditinstitutet efter att ersättningen är betald kan driva in utestående amorteringar och räntor hos låntagaren ska kreditinstitutet till landskapsregeringen redovisa den andel som motsvarar landskapsborgens.

8. Reglersätt

Landskapsregeringen har rätt att hos låntagaren uppbära den ersättning som på grundval av landskapsborgens betalats till kreditinstitutet samt dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § räntelagen (FFS 633/1982) räknat från dagen för betalning av ersättningen.

9. Rättslig grund

Dessa villkor är fastställda med stöd av 13 och 21 §§ landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion. Förutom ovan nämnda villkor regleras understödet i tillämpliga delar av landskapslagen (1988:50) om lån, räntestöd, och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

R ä t t e l s e y r k a n d e

Den som är missnöjd med detta beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av landskapslagen om bostadsproduktion (1999:40) eller landskapslagen (1982:14) om stöd för bostadsproduktion kan skriftligen yrka på rättelse hos landskapsregeringen.

I rättelseyrkandet skall anges vilket beslut som önskas rättat och grunderna för rättelseyrkandet. Rättelseyrkandet skall vara landskapsregeringen tillhanda inom 21 dagar från den dag då beslutet delgivits.

Landskapsregeringens adress:

Ålands landskapsregering

PB 1060

22111 MARIEHAMN